

Lüigemik

MAI 2024

*Õrn helesinine nagu tõeline armastus,
tibatilluke taevapiisk kesk rohelist merd.
On igas õies peidus nukker malbe mälestus
sellest, mis möödunud, mis oli kord.*

*Kui meenutad meid ja mõtted mu pääle,
ärge muutugu kurvaks su süda ja meel,
püüa ikka mõelda kõigele hääle -
oli õnn, et kohtasime teineteist sel teel.*

Autor: Doris D.

FOTO: TIMO ARBEITER

Lähte Ühisgümnaasiumile valiti uus kirjasõnausku koolijuht

10.aprillil toimus kohtumine, et välja selgitada, kes võtab üle Üllar Loksi kohustused ning hakkab uueks direktoriks. Valituks osutus **Martin Pent** (35).

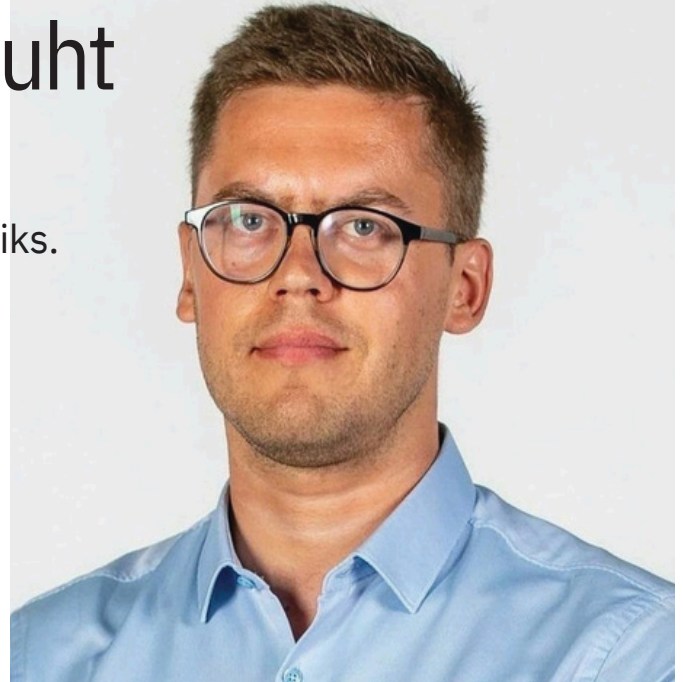

FOTO: ERAKOGU

KÜSIS:

KAISA KREELA

Vestlusele kutsuti kuus kandidaati, kes pidid varasemalt esitama komisjonile oma CV-d ja lühivideod, kus selgitavad oma visiooni seoses Lähte ÜG-ga. Juhiks valitud Martin Pent on praegu Miina Härma Gümnaasiumi bioloogia, geograafia ja biomeditsiini õpetaja, kes on pedagoogina töötanud juba viimased üheksa aastat. Saame juuli keskel tööd alustava direktoriga pisut lähemalt tuttavaks. **Miks otsustasite kandideerida?**

Üheksa aastat üht ja sedasama tööd tehes on tekkinud teatav tüdimus. Ma ei kujuta ette, et peaksin veel ka järgmised üheksa või 19 aastat rääkima iga päev mitokondrist, erosioonist või fotosünteesist. On olnud tore, aga nüüd igatsen millegi uue järele, pealegi usun sisimas, et kui minus on mingeid tugevusi, siis tulevad need paremini esile mõnes muus rollis, kui seda on õpetaja oma. **Milline õpilane Te kooliajal olite?**

Mitte priimus, aga siiski hea õpilane minu arvates. Käitumisega probleeme ei olnud, kuid kui end enesekindlalt tundsin, tahtsin õpetajatega vaielda. Olin neljavieline. **Milliga plaanite koolis**

esimesena tegelema hakata? Nagu ka ametis olev direktor soovitas, tahaks esmajärjekorras õpetajatega tuttavaks saada. **Milline on Teie visioon Lähte koolist pikemas perspektiivis?** Lähte Ühisgümnaasiumil on minu meelest oma iseloom ja sellele tasuks uhke olla. Ma soov

in, et tulevikus muutuks Lähte ÜG arvestatavaks alternatiiviks üha suuremale hulga põhikooli lõpetajatele ka näiteks Tartu linnas. **Milline õppesuundadest on Teile endale kõige südamelähedasem? Miks?**

Vastus sellele küsimusele sõltub sellest, missuguses eluetapis viib, kuid praegu kõnetab kõige rohkem siiski meediasuund. Ehk on asi selles, et olen ka ise kirjasõnausku ja tean, kui väärtuslik on oskus edastada oma mõtted teistele arusaadaval kujul. **Mis hirmutab Teid direktori**

rolli juureskõige rohkem?

Võib-olla käivad selle rolli ja uue inimese suhtes kaasas mingisugused eelarvamused, mida peab hakkama ümber lükkama. Aga ma ei tea, vahest ma eksin. **Millised on Teie suurimad**

tugevused ja nõrkused?

Tugevustest – mulle näib, et mind on üpris raske endast välja viia ning suudan säilitada rahuliku meele. Pahupoole pealt on mul – nagu paljudel teistelgi – kalduvus mõelda üle ning halvemal juhul jääda kinni lõputu analüüsimise spiraali. Lisaks on mul kalduvus võtta asju huumoriga, mis on nii tugevus kui ka nõrkus. Mulle on ikka ja jälle tundunud, et kui ka koolis õpilased mõne rumalusega hakkama saavad, siis tahaksin olla kuri, aga selle asemel kisub hoopis suu muigele. **Palun andke kooliperale mõni raamatusoovitust. Miks**

just seeraamat?

Ma soovitan üht teost näitlikustamiseks koolikirjanduse tähtsust. See on seesamune vana Fjodor Dostojevski „Kuritöö ja karistus”, mida pidime lugema.

Gümnaasiumi ajal lugesin sellest vaid ehk veerandi või kolmandiku, ma ei mäleta, kuid igal juhul väga palju kaugemale sellest kohast, kus Raskolnikov liigkasuvõtjast vanaeide ja pealekauba tema õe maha koksas, ma ei läinud. Ei viitsinud vist. Ometi jättis nii kõnealune stseen kui ka raamatu alguse episood lootusetult põhjakäinud joodik Marmeladovi enesehaletsusest nii

sügava jälje, et aastaid hiljem otisisin raamatu üles ning tänaseks on see vist küll ainus priskem romaan, mille olen neli või viis korda läbi lugenud. Minu jaoks on see lugu südame ja mõistuse aegumatutest konfliktidest.

KOMMENTAAR

Jaanika Kreela
Lähte ÜG
hoolekogu
esinaine

Vestlus oli midagi väga uudset, millisel minna pole varem osalenud. Kandidaadi kutsuti grupivestlusele konsultandiga, kes andis neile meeskonnana lahendamiseks erinevaid ülesandeid. Komisjon oli seejuures vaatele rollis (küsimusi küsida ei saanud). Otsuse tegemine polnud lihtne, sest kandidaatide pingeriida oli väga tasavägine. Komisjoni arvates tegime parima otsuse direktori näol, kes kannab kooli väärtusi ja suudab võrdset edasi arendada kõiki Lähte ÜG suundasid.

Kumb?

Magus või soolane?

Pigem magus.

Helistamine, sõnumite saatmine või näost näkku suhtlemine?

1) Igal võimalusel näost näkku suhtlemine; 2) Sõnumite saatmine; 3) Helistamine (mis mingil põhjusel tundub kuidagi ebamugavalt intiimse tegevusena).

Minevik või tulevik?

Minevik on huvitavam.

Teater või kino?

Teater, sest seal olen vähem käinud.

Optimism või realism?

Realism.

Uueks direktoriks pürgisid ka meie õpetajad

Meie kooli uueks juhiks soovis saada ka kolm meie enda õpetajat – Triinu Jõesaar, Heido Pärtel ja Jürgen Hendrik Voitka. Õpetajad **Jõesaar** ja **Voitka** jagasid koolilehega oma mõtteid, arusaamad ja visiooni, õpetaja Pärtel on soovitud teemat kommenteerinud.

FOTO: TIMO ARBEITER

KÜSIS:
RASMUS VIITKAR

Miks te kandideerisite direktoriks?

Maläksin aastaidtagasi Eesti Maaülikooli õppima keskkonnakaitset, sest tundsin, et pean andma endast kõike, et aidata loodust säilitada ning päästa maailma. Oma bakalaureuseõpingute lõpus, kui pidin hakama mõtlema edasiõppimise ja ameti peale, leidsin, et parim viis, kuidas teha maailma paremaks, ei ole mitte riigiametnikuna, vaid õpetajana, suunates õpilasi targemini seda maailma käsitlema.

Mulle väga meeldib õpetaja-töö: näha arengut, loodusteadust vastu huvi ning loodust väärtustava mõtteviisi arenemist

noortes maailmas ja lootust meie tuleviku osas. Saan täie kindlusega öelda, et haridus on valdkond, milles ainult edasi arenda ning seda valdkonda ka ise edasi arendada.

Tänaseks aga tunnen hoo pis, et endast kõige andmiseks ei piisa õpetajaks olemisest. Mul on niivõrd palju jaksu ja motivatsiooni teha siin koolis, panustada siia kooli, vastutada selle kooli eest ja juhtida seda kooli, nii läbi kergete kui ka raskete aegade.

Haridus on mu peres alati olulisel kohal olnud juba põlvkondi – mu ema on lasteaia- ja muusikaõpetaja, vanaonu oli vene keele ja majanduse õpetaja nõukaajal ning vanavanaisa kunagises Rus-kavere koolis direktor.

Mida te muudaksite kooli juures, mis on teie visioon Lähte koolile?

Ainuüksi direktori vahetumine on koolirahva jaoks juba väga suur muutus, seega esimestel kuudel on minu arvates oluline vähendada selle

üleminekuperioodi kaootilisust. Olenemata, kes saab direktoriks, soovin, et õpetajad ja õpilased ei peaks liigset teadmatust, ebakindlust või ärevust tundma siin keskkonnas.

Põhikooli osas soovin arendada kooli välja nii, et 9. klassi lõpuks oleksid noored valmis ükskõik milleks elus – vahet pole kas gümnaasiumi, kutsehariduskeskuse või üldse midagi muud – peaasi, et oleks arukas, kriitilise

mõtlemisvõimega ning kasulik ühiskonnaliige. Gümnaasiumis soovin arendada koostööd ülikoolide ja ehk ka erasektori ettevõtetega, et pakkuda ettevalmistust kõrgkooliks juba gümnaasiumis. Õpetajate seas soovin säilitada tegusat koostööd ning leevendada koormust õpetamisvälisel ajal. Üleüldiselt tahan, et kooli juhtimine oleks läbipaistev ning kõigile ühiselt arusaadav. Ei ole saladus, et maakoolid on tänapäeval keerulisse olukorda sattunud, kuid ega ma seda väljakutset karda. Kõik peavad uskuma kooli arengusse, et saaksime seda kooli tugevana hoida.

Miks te kandideerisite direktoriks?

Kandideerin direktoriks, kuna Lähte Ühisgümnaasiumil on minu südames väga suur koht. Oma õpetajatööd alustasin üheksa aastat tagasi just siin. Lisaks avanes mul võimalus asuda elama siia piirkonda, mis on loonud väga isikliku suhte meie kooliga.

Väärtustan meie kooli kui kogukonna osa ning pean siinseid õpilasi ja õpe-

tajaid väga olulisteks. Tundsin, et lisaks õpetajatööle oleks mul meie inimestele veel palju pakuda.

Mida te muudaksite kooli juures, mis on teie visioon Lähte koolile?

Oma visiooni kirjeldaksin kahe märksõnaga: ühtsustunne ja meeskonnatöö. Kooli kõik liikmed, nii õpilased kui ka õpetajad, peavad tundma, et nad on hoiatud ja väärtustatud ning seeläbi olema võimelised oma töös või õppimises rakendama oma parimat mina. Üksteise nõuandeid ja kogemusi kuulates ning nendega arvestades suudaksime vormida olemasolevate vahenditega kõige parema versiooni iseendast ja meie koolist.

„Söömine on ainus töö, mis toidab!” ehk tagasiside koolitoidule

Kuna lõunasöök on väga oluline osa päevast, siis tekkis mul huvi saada teada, mida koolipere arvab meie koolis pakutavast toidust. Koostasid väikese küsitluse, mille saatsin 25. märtsil Stuudiumis kõigile õpilastele ja õpetajatele.

TEKST:

MARTA RAUDSEPP

Teema tähtsust näitab ka see, et esimese päevaga oli ligi sada vastust, ülejäänud nädala jooksul lisandus veel umbes poolsada vastajat, kokku avaldas arvamust 153 inimest. Sügisel plaanin sarnase küsitluse taas teha ning siis uurida ka lapsevanemate seisukohti, et kõik tulemused uu-

rimistööna vormistada. Tänaan kõiki vastajaid!

Lemmiktoitu ning soovitusi ja ettepanekuid said vastajad ise vabalt kirjutada, seal oli väga palju erinevaid vastuseid. Ajalehte jõudsid need mõtted, mis olid mitmel vastajal, nii et osa vastustest on siiski sellest artiklist välja jäänud.

Oma kommentaari andis ka söökla juhataja Anne Poolakese. Aitäh!

FOTOD: MARTA RAUDSEPP

Mis on sinu lemmiktoit koolitoidu menüüst?

- koorekanapasta
- magushapu kana
- makaronid hakkliahaga
- hernesupp
- riis kanaga
- kananagitsad
- lõhe kala
- borš
- paneeritud kala
- riis/tatar/kartul koos erinevate kastmetega ja salatitega
- makaronid hakkliahaga
- ahjukartul
- frikadellisupp
- seljanka
- ühepajatoit
- krõbekana
- bõfstrooganov sinihallitusjuustuga
- plohv
- halvaakreem
- vaarikakreem
- hapukoor kakaoga
- tarretis vahukoorega

Mis võiks olla teisiti?

- Kastmed hoida mitteavatul, et vältida juuksekarvade sattumist toidu sisse.
- Kartulite parem kvaliteet.
- Kartulid erineval kujul.
- Vältida toidule ebatavaliste komponentide lisamist.
- Rohkem juurvilju ja salateid.

Muud soovitused sööklale

- Koogi söömiseks lisatdrik.
- Soola- ja pipratopse juurde.
- Piim võiks olla külmas.
- Magustoidud võiksid olla laudade peal.
- Suurem portsjon lauale.
- Vältida rasvast toitu, taimetoidupäevad.
- Menüü vastavusse pakutavaga.
- Suurem joogivalik.
- Korra kuus pitsapäev.
- Vähendada võileivamäärde serveerimist mitu päeva järjest.

Vastab söökla juhataja Anne Poolakese.

Millega te arvestate menüüd koostades?

Menüü koostamisel võetakse arvesse tervisekaitsenõudeid toitlustamisele, mis määrab, kui palju mõnda toodet tohib ja peab pakkuma nii nädala- kui ka kuu- lõikes.

Mis saab toidust, mida

Õpilased äraeisisõõ?

Puutumata toitu saab ära kasutada kas pikapäevarühma või õpilaskodu jaoks. Äravisatud toit läheb talunikule-loomadele.

Kuidas on ajaga õpilaste söömisharjumused muutunud?

Üldjoontes on õpilaste maitseid ja harjumused läbi aegade olnud samad. Menüüsse lisatud uute toitide osas kipub olema aga õpilastel eelarvamus.

Millist toitu peate kõige

rohkemära viskama?

Kõige halvemini söövad õpilased värskest kalast tehtud suppe ja kastmeid, kuigi teadlikult teeme neid toite vähem. Veel ka veiselihast supp ja kaste (õpilased arvavad, et see on maksakaste).

Millist toitu kõige vähem?

Kõige vähem või mida pole üldse ära visata on hakklihakaste, pastaroad, viinerid, kalapulgad, kartulipuder ja suppidest vast nimetaks nii frikadellisuppi kui ka kartuli-makaronisuppi. Need on vaid mõned näited.

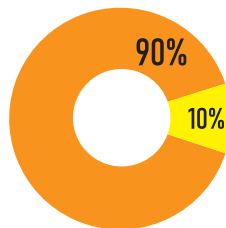
Kas on olnud toitu, mida on puudu jäänud? Või vastupidi, hoopis toit mida õpilased on suuresti järele jättnud?

Puudu pole õnneks toitu jäänud, aga on olnud olukordi, kus juurde pole anda. Kõige enam ongi õpilased järele jättnud kalast tehtud suppe ja kastmeid.

Kas teie arvates oleks võimalik, et menüüs on iga päev kaks toitu, mille hulgast õpilased saaksid ise valida?

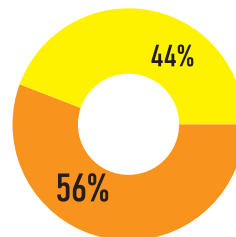
Miks või miksmitte?

Praeguses hetkes ja süsteemiga mina seda võimalust ei näe, küll aga võib olla see võimalik siis, kui koolis valmib uus söökla koos söögisaaliga. Selleks, et selline süsteem toimiks, vajaks kool marmiidisüsteemi, kust iga õpilane saab endale toitu ise tõsta.

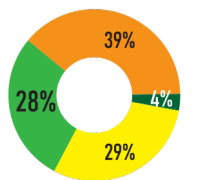
Kas sa sööd koolitoitu?

● Jah
● Ei

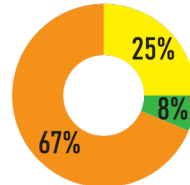
Kas oled rahul koolitoiduga?

● Jah
● Ei

Kui tihti käid puhvetis?

● Paar korda kuus
● Paar korda nädalas
● Ei käi üldse
● Iga päev

Kas puhveti olemasolu mõjutab seda, et kas sa käid koolitoitu söömas?

● Jah
● Ei
● Mõnikord

Kuidas käituda sööklas?

- Söökla on koht, kuhu tulled sööma. Jäta oma jutt sõbraga hilisemaks!
- Palun maitse igat toitu kas või natukenegi!
- Tõsta taldrikule toitu niipalju, et sa jõuad selle ära süüa!
- Käitu toidu suhtes lugupidavamalt, ära solgi seda!
- Söömise lõppedes vaata, et söögilaud on puhas!
- Head isu!

Avatud uste päev ja sisseastumiskatsed tõid koolimaja tulevasi gümnasiste täis

12.aprillil toimus Lähte Ühisgümnaasiumis avatud uste päev, kus huvilised said tutvuda kooliga ja erinevate õppimisvõimalustega. Vastuvõtukatsed toimusid kevadvaheajal 25. ja 26. aprillil. Sisseastujad pidid kirjutama essee ning komisjoniga vestlema.

TEKST:

JAANIKA LEPP

Avatud uste päev algas saalis, kus õppejuht Anneli Kumar ja direktor Üllar Loks tutvustasid end ja sellele järgnes kooli tutvustus. Räägiti ära, kuidas kursuste süsteem toimib ja millised on erinevad hooned nagu raamatukogu, spordihoone ja ühiselamu. Erinevatest suundadest rääkisid õpetaja Nagel ning 11. ja 12. klassi õpilased, kes tutvustasid oma suunda ja julgustasid saalisviibijaid, et iga suuna juures on midagi põnevat.

Kuna Lähtele tuleb järgmisest õppeaastast juurde loodussuund, rääkis direktor, mis see endast kujutab ja millised inimesed võiksid

loodussuunda tulla. Peale seda jagati tehnoloogiasuuna ja meediasuuna huvilised kaheks ning 11. ja 12. õpilased näitasid neile kooli, ühiselamut, raamatukogu ja spordihoonet. Mina pidin algusest tutvustama meediahuvilistele ühiselamut ja sealsest elust rääkima, kuid viimasel minutil nõustusin ka enda klassiõe Anchelaga näitama koolimaja ja kõike muud. Vahepeal tundsin ennast ebakindlalt, kuid lõpus saime klassiõega adekvaatselt hakkama ja kõik läks plaanipäraselt. Õpilased tundusid tuuri ajal väga tagasihoidlikud, aga tore oli näha nii palju huvilisi. Tundus, et kõik, nii huvilised kui ka tutvustajad, jäid päevaga rahule.

FOTO: JANELLA JUGASTE

Vastuvõtukatsetel käis ligi poolteistsada õpilast. 23. mai seisuga on Lähte kooli kandideerinud üle 180 inimese. Esseed kirjutamise järel vestles iga õpilane oma suuna komisjoni, kuhu kuulus kaks õpetajat. Meediasuunda kandideerijaid intervjuerisid ka meediaõpetajad Timo Arbeiter ja Triin Nagel, kes üldjoontes jäid kahe päeva

vestlustega rahule. „Oli neid, kellele ütlesime ise, et palun tulgu meile, me hea meelega õpetaks neid, aga oli ka neid, kelle koht kindlasti ei ole meediasuunas, sest nad ei olnud Eesti meediaga kursis ega näidanud üles ka huvi meedia vastu,“ sõnas õpetaja Nagel. „Väga loodame, et meile tulevad motiveeritud ja asjalikud meediaõpilased.“

Õpilasesindus loob ühtsustunnet ja õpetab aega planeerima

Õpilasesindus on minu jaoks rilinekoht, kus olen saanud kaasa aidata koolisiga-aastaste ürituste läbiviimisega. Paljud traditsioonilised üritused nagu näiteks roosikuller, playback ja piparkookide saatmine on olnud just õpilasesinduse planeerida ja korraldada.

TEKST:

KERMO KEEDUS

Enamasti saame kokku pikematel vahetundidel, kus arutame kooliga seonduvaid aktuaalseid teemasid, kuid ürituste korraldamise eel on meil tavapäraselt pä-rast kooli pikemad kokkusaamised, kus ei ole meie aeg piiratud vahetunni lõppemisega. Suurim osa ÕE tööst on ideede väljapakumise ning koolis olevate probleemide või ebaseadmisvõimaluste lahendamise. Tähtis osa on motivatsioon, et midagi koolis paremaks muuta või läbi viia üritusi, jätkata traditsioone ning võib-olla ka midagi uut. Õpilasesindus on minu jaoks ühtne koht, kus saame ühiselt planeerida ja korraldada koolis toimivaid üritusi. Mõnikord võib juhtuda mõne

suurema tähtpäeva planeerimise ajal, et on mitu kontrolltööd samal nädalal. ÕE koosolekud on enamasti informatiivsed ja huvitavad. ÕE liikmed on abivalmid, lahedad ja valmis tegema koostööd, mis teeb ÕEs olemise meeldivaks ja toreks. Koosolekul on kõige tähtsam inimeste kohalolek, teiste inimeste mõtted ning koostöö. On olnud olukordi, kus kellelgi on hea idee, kuid see võib olla poolik. Just siis on oluline koostöö, et me täiendaksime teineteise ideid, mõtteid ja oskusi nii, kuidas oskame.

Minu jaoks on kõige raskem osa ÕEs koosolekute toimumiseaegade meelepidamine eriti siis, kui koolis on palju töid teha või jääb sõbraga tollel vahetunnil jutustama. Mõnikord võib ürituste korraldamine joosta tu-pikusse, kuid imeliste meeskonnakaaslaste ning väga töökatte

FOTO: JANELLA JUGASTE

ja abivalmide presidentide tõttu oleme rasketest aegadest läbi tulnud. Lisaks toredatele kaaslastele saab ka ÕE-s osalemist mainida gümnasiumi sisseastumisel. See näitab, et oled huvitatud kooli tegemistest, üritustest ja koolielu parandamisest. Minule on väga meeldinud need kolm aastat, kui ma olen olnud osa ÕE-st, sest see on andnud võimalusi näha teiste mõtte-maailmu. Olen saanud aidata ja korraldada üritusi, mis on koolis toimunud. Kavatsen kindlasti ka gümnasiumis osa võtta õpilasesindusest.

Õpilasesinduse korraldatud 2023/24

- **21. november** - helkurikontroll
- **Kadripäev** algklassidele
- **Jõulunädal** (klassiuste kaunistamine, piparkoogikuller, jõulukink õpetajatele)
- **14. veebruar** - sõbrapäev
- **10. aprill** - playback

Loov-, uurimis- ja projektitööd ajavad õpilaste juuksed halliks, aga annavad väärt kogemuse tulevikuks

Sellel aastal on olnud palju põnevaid loov-, uurimis- ja projektitöid, mida igal aastal peavad 8. ja 11. klassid tegema. Tööde teemad on olnud mitmekülgsed ja huvitavad.

KÜSIS: STIINA VIHER

Äkki saab siit nii mõnigi õpilane inspiratsiooni oma tööle, mis ees ootab. Praeguste loov- ja uurimistöde tegijatele soovime kivi kotti kaitsmisel!

Küsisin õpilastelt, millised olid nende töö teemad ning kuidas nende kirjutamisprotsess kulges. Oli palju positiivsust ja tahet oma tööd koostada, kuna valiti teemad, mis neile südame- lähedased on.

Mina tegin loovtöö teemal „Enda sugupuu uurimine”. Töö seisnes sugupuu üles joonistamises (plakatile), fotoalbumi koostamises ja uute teadmiste saamises enda sugupuu kohta. Loovtöö tegemine polnud keeruline, suutsin püsida graafi kus ja loovtöö aruande õigeaegselt esitada. Mulle olid abiks minu juhendaja õp Nagel, loovtöö aluste õpetaja Järvalt ja minu sugulased, kellelt sugupuu kohta infot sain. Olen enda loovtööga rahul ja arvan kindlasti, et sain uusi kogemusi, mida tulevastel aastatel vaja läheb. *Ellen Tiivas, 8.b*

Mina valisin enda loovtöö

teemaks heegeldatud motiividest lapitekkivalmistamise. Mõte just seda teha tuli juba varakult ja üsna lihtsalt, kuna ma teadsin, et soovin teha midagi käsitöömehelike. Mulle on ka varasemalt käsitöö meeldinud ja teadsin, et mul on pärast ka hea selle kohta kirjutada referatiivset osa. Nii tuligi mõte teha heegeldatud motiividest lapitekk. Samuti oli see ka hea võimalus valmistada midagi suuremat, mida võib-olla muidu ei teeks.

Minu loovtöö esimeseks etapiks oli motiivide heegeldamine. Alguses sujus töö ladusalt, kuid hiljem märkas, et olin pooled motiividest valesti heegeldanud, nii tuli mul need üles harutada ja uuesti heegelda. Kui lõpuks kõik motiivid valmis said, siis ma peitsin lõnga otsad ära ning ühendasin kõik omavahel kokku, nii nagu muster ette nägi. Seejärel õmblesin ühendatud motiivide äärde ka pitsi ja aluskanga sellele taha. Sellega saigi minu loovtöö praktiline osa valmis.

Tööprotsess edenes mul päris hästi, kuna ma alustasin selle tegemist üsna varakult ja varusin endale rohkelt lisa-aega, et ei tekiks muret, et ei jõua õigeks ajaks valmis. *Annika Uudeberg, 8.b*
Uurimistöö „Kuidas ja millise-
sena tajuvad Lähte Uhisgümnaasiumi 9. ja 10. klasside õpilased seksuaalset ahistamist” teema on väga karm ja raske, kuid oluline. Tööprotsess kulges hästi, tegin küsitluse, sellele vastasid 9. ja 10. klasside õpilased, hiljem analüü-

Loreene Lille (8.a) kassi kraapimispuu.

FOTOD: ERAKOGU

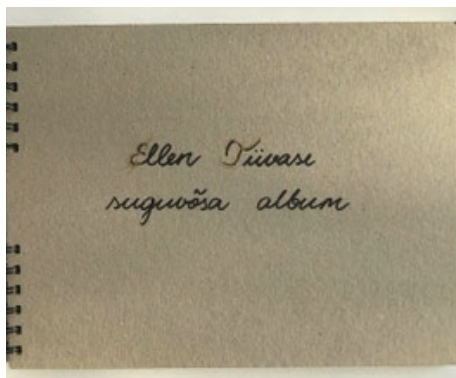
sisin vastuseid. Sain teada, mis on Istanbuli konventsioon, milline on seadusandlus ja mis läheb seksuaalse ahistamise alla. *Karsten Kuusik, 11.ms*

Uurimistöö teema „Iluteemalise sotsiaalmeedia tarbimine ja selle võimalikud mõjud arusaamadele ilu olemusest Lähte ÜG III ja IV kooliastmes” sai valitud just seetõttu, et mind on alati huvitanud iluteemaline sotsiaalmeedia ja soovisin sellest

rohkem teada saada ning uurida ka Lähte kooli teadmisi. Töös kasutati küsitluse läbiviimiseks Google Formsi keskkonda. Küsitlus saadeti 7.-12. klassidele Stuudiumi vahendusel. Kasutasin vastuste analüüsiks Google Formsi poolt loodud diagramme. Hüpoteesid, mis ma lõin, vastasid enamasti tõe. Tööprotsess oli keeruline ja vaevanõudev, kuid lõpule ma sellega jõudsin! *Sandra Siibek, 11.ms*

Annika Uudebergi (8.b) heegeldatud lapitekk.

Ellen Tiivase (8.b) suguvõsa album.

Natali Karise (8.a) geelküünlad.

Remonditöölisest direktoriks — Üllar Loksi lugu

33aastat LähteÜhisgümnaasiumis erinevaid ameteid pidanud Üllar Loks edastas veebruari alguses kooliperlele kurva sõnumi, kusseisis, et järgmisest õppeaastast ta koolis enam direktorina ei jätkata. Intervjuus meenutas härra Loks oma kooliaega, rääkis lõbusaid lugusid oma esimestest kogemustest juhirollis ning sellest, kuidas temast sai direktor.

KÜSIS:

KATSA KREELA

Kas soov saada õpetajaks oli Teil juba lapsepõlves?

Sedasooivi pole kunagi olnud. Tegelikult on siin paljude juhuste kokkulangevus, aga mida ma julgen arvata, on see, et inimesel on vere või geenidega mingid asjad kaasa antud. Minu esivanemate hulgas on palju koolmeisterid, ma pean siinkohal mainima, et isapoolse vanaema kaudu olen ma Jakob Hurda perekonna järeltulija. Kuna Hurda isa oli koolmeister ja seal peres oli neid veel palju, siis võib-olla on sealt midagi. Ma võin öelda, et geenid on sealt tulnud, aga õpetajaks ma ei ole kunagi tahtnud. See on täielik juhus, et ma nii kaugel üldse olen jõudnud.

Kõige määravam õpetajaks saamisel ja jäämisel on olnud minu õpilased. On läinud nii, et mul on alati olnud õpilasi, kes on mind sütitanud ja kelle jaoks olen tundnud ennast kasuliku olevat. Ja nii on ka täna.

Milline on Teie haridustee?

Olenühe väikese põhikooli, Kauksi lõpetanu. Edasi läksin keskkooli Põlvasse. Mäletan seda üleminekut ühest koolist teise, suhteliselt raske oli, sest kui enne oli klassis 11 õpilast, siis seal oli terve lend 100 ja meid oli 33 või 34. Põlvast läks mu tee edasi Tartu Ülikooli ja kui ma ei oleks olnud nii arg, kui ma tollel hetkel olin, oleksin ma tõenäoliselt mõne teise teaduskonna lõpetanud. Aasta oli siis 1980, meie olime viimane aastakäik, keda ei võetud sõjaväkke perspektiiviga Afganistani sõtta saata, juhul kui sa said kõrgkooli. Mina olin en-

nast igati motiveerinud, et pean sisse saama. Tegelikult tahtsin õppima minna arstiteaduskonda ja kujutasin ette, et võiksin olla kirurg. Kuna ma arvestasin, et äkki ma ei saa sisse, siis otsustasin, et teen ühe vahepala ja selleks oli keemiateaduskond. Seal oli seltskond nii hea, et üleminek arstiks ununes ära. On ju loogiline, et kursusevanem ei lahkuda oma rahva juurest.

Millega tegelesite peale ülikooli lõpetamist? Ma lõpetasin Tartu Ülikooli tööstuskeemia haru, minu diplom oli karusnaha töötlemise tehnoloogial. Me õppisime sinna kõrvale ka õpetajakutset füüsika- ja keemiaharus, nõukogude ajal osati õpetajate ettevalmistamise vajadust hinnata. See tähendab, et õppisid, mis sa õppisid, õpetaja kutse said sa igal juhul, sest see oli lihtsalt kõrgkoolile ette nähtud. Kui ma läksin esimesele praktikale Tartu karusnahatsehhi, siis minu tulevane abikaasa polnud minuga üldse rahul peale seda, kui ma sealt praktika töökohalt koju tulin, sest see lõhn, mis minust kiirgus, oli umbes nagu prügimäelõhn. Siis ma ühel hetkel sain aru, et ma ei taha seda elukutset endale. Seda enam, et kohalikud töömehed ütlesid mulle: „Kuule, sina noor tehnoloogipoiss, kui me sinu järgi teeksimise, siis me ei teeniks mitte midagi, sest sina siin targutad, aga meie teame, kuidas tuleb teha.“ Nii mul siis see tehnoloogitöö sinnapaika jäigi.

Kui ma kevadel aru sain, et see karusnahavärk mulle ei sobi, siis ma hakkasin mõtlema, et mis ma siis teen, kui ära lõpetan. Juhtus niiviisi, et Järvamaal otsis

FOTO: TIMO ARPELTER

Direktor kõnet pidamas 2022. aasta tublide õpilaste vastuvõtul.

Aravete endale keemiaõpetajat. Seal käis vestlusel üks väga kuuluis isik, minu kursusekaaslane Igor Maksimov, keda kõik teavad Onu Bellana. Millegipärast sealsele direktorile Bella ei meeldinud. Seejärel helistati ülikooli ja küsiti, kas meil rohkem kedagi polegi. Siis läksin mina ja huvitava kombel olin Aravetele poolkogemata õpetajaks sattunud inimesena kuus aastat seal tööl.

Kuidas sai Teist kui remonditöölisest Lähte Ühisgümnaasiumi direktor?

1991. aasta 1. novembril olin Lähte Ühisgümnaasiumis sellesamas enda kabinetis, lihtsalt üks oli teises kohas. Tegelikult oli mul plaan hoopis teine. Nimelt olin ma augustikuus kohanud selle kooli direktorit Alar Külma, kes küsis, kas ma ei tahaks siia tulla, tema läheb ära ja koht jääb vabaks. Pidin vanas koolis veel kaks kuud tööd tegema ja kui ma siis novembris sealt ära tuln, is-

tus kabinetis juba uus direktor ja küsis, mida mina siit tahan. Ma ei saanud ju talle öelda, et tuln ka siia direktoriks, seega rääkisin, et kolisime just siia ja tahaks tööd. Ta ütles, et tal remondimehe kohta on pakkuda, kui arvan, et hakkama saan, võin tulla. Ma arvan, et olin kolm või neli kuud remondimehena tööl. Tolleaegne füüsikaõpetaja oli arvutite ehitaja, öösel ehitas ja hommikul magas sisse. Ilmselt sai kellelgi mõõt täis ja tehti mulle ettepanek hakata füüsikat õpetama. Varsti tuli ka keemia kõrvale. Ma arvan, et töötasin neli aastat puhtalt õpetajana. Mäletan, et kõige suurem koormus oli mul 34 tundi, see tähendab, et nädalas üks õpetamise vaba tund. Noore inimese jaoks polegi nii hull, aga kui töölt koju said, ei mäletanud enam üldse, mida sa esimese tunni ajal tegid või rääkisid. Kui Lähte karjäärist edasi rääkida, siis 1994. aastal läks direktor, kes mulle selle remondimehe

koha andis, maakonda haridusjuhiks ja uus direktor valiti meie hulgast. Ta on praegu Tartu Raatuse kooli direktor Toomas Kink, selline karismaatiline inimene, kes tahtis tervet maailma korraga muutma hakata ja eks ta palju suutis ka. Ta võttis mind meeskonda arendusjuhina. Palju ma siin arendasin, seda ei oska öelda. Mingil hetkel toimus õppejuhi vahetus ja ma nagu neutraalselt istusin ühelt toolilt teisele. 2002. aastal tekkis selline seis, et vallavanema ja tolleaegse direktori maailmavaated lahknesid nii palju, et üks nendest ei mahtunud enam ära. Siis tehtigi mulle suunatud ettepanek, et asuda selle kooli direktoriks. Alguses olin pisut nõutu, aga kuna paljud kolleegid, kes mind tundsid, ütlesid, et võta ikka vastu, kust me parema saame, siis nii läkski.

Palun avage natuke oma lahkumise tagamaid!

Ma ei ole kunagi arvanud, et olen nii hea, et võiksin elu lõpuni seda ametit pidada. Hetkel olen ma jõudnud väljale, mis on nii suur, et ei tea, mida võin või oskan ja võib-olla on kõige turvalisem pöörduda tagasi nende asjade juurde, mida ma paremini teen. Minu arvamus on see, et võib-olla on aeg loobuda, aga see on suhteliselt valus otsus, sest ma tean, et on ka asju, mida ma väga hästi oskan. Näiteks kõnede pidamine. Aga üks asi, millega ma olen hädas, on igasugune dokumenditöö. Esiteks on seal võimalik alati eksida, teiseks on mulle kuidagi loomuvastane, et kui ma midagi tegema hakkam, puudub selles vabadus. Ma hindan eriti oma elus ja toimetamistes just vabadust ja võin öelda, et iga õpilane õpib ka paremini, kui talle antakse mingi osa vabadusest kätte. Minu jaoks on olnud kool selline: esimesel kohal on õpilane, seejärel õpetaja, kes temaga toimetab, ja siis tulevad kõik muud asjad. Need muud asjad on selleks, et nendel kahel oleks hea. Kui esimene ots hakkab lahgunema, siis on koolis mure, aga mulle tundub, et praegu seda meil pole. Aga bürokraatia tõus kogu Eesti asjaajamises on muutunud minu jaoks mõttetuks ja ahistavaks.

Millisena näete Lähte kooli

viieaasta pärast?

Lähte kool on tõenäoliselt siis juba uue juhi nägu. Ma loodan

sed, et gümnaasiumi suhtes ei ole kõhklus. Ma loodan, et suur osa õpetajaid on samad, vähemalt need, kes on soovi avaldanud, tugevad õpetajad. Kindlasti on ka uusi inimesi. Mida ma enda kohta tahan öelda, on see, et ma loodan, et olen üks selle maja liige. Lähte on minu kool ja ma lahkun siit ainult, jalad ees. Mul on siin veel palju tegemata asju. Siin on mul õpilasi ja õpetajaid, keda ma hindan ja kellele tahan kasulik olla. **Milliseid reaktsioone olete saanud õpilastelt pärast seda, kui andsite teada, et ei**

jätka koolidirektorina?

Mul on terve kastitäis õpilaste kirju, mis oma positiivse sõnumiga panevad mind nutma. On kümneid inimesi, kes on püüdnud mind ümber veenda. Ma olen saanud ainult ja ainult positiivset tagasisidet. Mõistagi sai nalja ka. Ühe parima lause ütles mulle 4. klassi pois, kui andsin selle sõnumi, et järgmisest aastast ma enam direktor ei ole. Nad läksid kolmekesi mööda ja üks ütles: „Järgmine aasta me sind enam ei karda.“

Matkamas Muraka rabas.

FOTO: ERAKOGU

Selja taga on Mont Blanc.

FOTO: ERAKOGU

Millega tegelete töövälisel ajal?

Mulle väga meeldib Fred Jüssi ütlus, et inimene peab tegelema võimalikult palju molutamisega. Ühesõnaga mina siis ka üritan selle molutamise võimalikult palju tegeleda. Kõige parem on molutada koos noorte inimestega näiteks matkal. Lased kõik kiired ja mõttetud asjad endast mööda ja korjad kokku killud, mida noored ütlevad. Noored on targad ja nendes voolab värsket veri. Molutamise juurde kuulub mõeldukas raamatute lugemine. Ma olen selles osas väga tubli alustaja, aga vilets lõpetaja. Ma arvan, et mul on poolikuid raamatuid praegu tükki viis, osa ilmselt jäävadki lõpuni lugemata. Veel meeldib mulle ujuda. Läänud aastal oli niiviisi, et 2. mail alustasin ja 3. oktoobril lõpetasin. See on selline igapäevane rutiin, mis mulle tohutult meeldib. Ilmselt sellepärast, et ma õppisin ujuma alles 42-aastaselt. Kui ma vaatan, kuidas teised ujuvad, siis mulle tundub, et võib-olla ma ikka ei oska seda, aga lihtsalt on mõnus. Palju veedan ma aega looduses ja kunagi käisin palju mägedes.

Piltuudised

Muusikanädala jooksul toimus mitmeid üritusi, üheks oli Tartu Valla Muusikakooli õpilaste kontsert 8. aprilli. FOTO: KAISA KREELA

Muusikanädala raames toimus 10. aprillil ÕE korraldatud playback, millest võtsid osa põhikooli õpilased, näidates oma parimaid tantsuliigutusi ja kostüüme. FOTO: ERAKOGU

12. aprillil avati kooli ukseid tulevastele kümnendikele, kes said näha, mida koolis pakutakse, millised on võimalused õppimiseks ja mida igas suunas teha saab. FOTO: JANELLA JUGASTE

17. aprillil oli abiturientidel viimane koolikell, abiturientid jooksid mööda maja ja lõbutsesid. Kümnendikud tegid abiturientidele toredate aktuse ning hiljem mõned mängud. FOTO: ERAKOGU

Muusikanädala raames toimus ka solistide võistlus. FOTO: ERAKOGU

29. aprillil olid Tartumaa Spordiliidust kohal treenerid, kes õpetasid lapsi kriketit mängima. Kriketimäng oli heaks vahelduseks liikumisõpetuse tundidele. FOTO: ERAKOGU

2. kooliastme õpilased ja õpetajad käisid 2. mail matkamas Põlvamaal Tilleorus. FOTO: ERAKOGU

4. mail käisid 9. klasside õpilased Äksi kalmistul ja Vabadussõja mälestusmärgi juures heakorratõid tegemas. FOTO: ESA PEKKA LUUKKALA

Karli Pärna on Lähte kooli vilistlane (lõpetanud 2018. aastal), kes jagas Lügemikuga mälestusi oma kooliajast ning sellest, millega ta tegeleb praegu ja vabal ajal. Lisaks andis ta soovitusi noortele, kes ei ole veel kooli lõpetanud.

KÜSIS: KARMEN PÄRNA

Karli Pärna töötab Tallinna Porsche esinduses garantiimeistrina ja on sellega väga rahul. „Väiksest peale on kiired autod ja tehnika mulle meeldinud, töö- tan täpselt selle ametikoha peal, mida võiks tahta ja palju unis- tusi on ka läbi selle täitunud,” sõnab Karli. Karjääri valik oli tema sõnul lihtne ja palju otsus- tamist see ei võtnud, sest valik oli tehtud juba väiksesena. „Mõt- tes ei olnud küll täpselt minna garantiimeistriks, kuid kindlasti sinna suunas,” lisas ta. Alati on talle huvi pakkunud igapäevane tegelemine autode n- õ taustamü- raga, mis klientidele või tavaini- mestele, kes produkti kasutavad, näha ei ole. Konkreetset see, mida Karli praegu teeb ja mida on õppinud, on välja kujunenud töö käigus ja kasu on toonud kõrvalhobid. Muid ideid karjää- ri osas tal ei olnudki ja ka hobid, mis on selle teekonna vältel tek- kinud, on tehnika poole pealt seoses tsiklite ja autodega. Tema jaoks kõige toredam osa oma tööst on võimalus - heas mõttes - tegeleda probleemidega. „Saan välja mõelda tehnilisi lahendusi, kuidas mingi asi korda teha ja kuidas see ära selgitada,” räägib ta. See töö annab talle võimalu- se näha protsessi otsast lõpuni ja võimaluse viia see läbi alates sel- lest, kui auto garaaži tuuakse. Li- saks meeldivale osale tööst leidis Karli, et ebameeldivam pool on paratamatu. „Ebameeldivad osad käivad tööga kaasas ja kõik ei sõltu alati sinust,” arvab ta. Puh- talt töö tegemisest on garantiimeistriks jõudmiseni vähe, palju peab juurde õppima ka ise ja töö nõuab natuke loovust. „Alustasin seal majas kooli kõrvalt pesupoisina ja käisin ka tehnikuna tööl,” lausus ta. Peale selle on Karli Porsche esinduses katsetanud ka muid praktikakohti.

Oluline on tekitada endale tehnilise poole taust, millele saab toetuda. „Eks siin ole istunud

Õppimine ja kogemused viisid pesupoisist meistriks

Karli Ungari Balatoni ringrajal. See oli motivatsioonireis töökoha poolt.

FOTOD: ERAKOGU

päevade viisi, nädalavahetused, öhtud kõik garaažis ja siamaani. Ega seal muud olegi, tuleb palju tööd teha ja tuleb teha tööd õigesti. Kui näiteks tuleb sul õli- vahetus, siis ära tee seda tööd lihtsalt sellepärast, et see on töö, vaid proovi näiteks aru saada, miks, kuidas, mis nurga alt, mis põhjusel... Kõige tüüpilisem näide on see, kui sa näiteks õli välja lased, siis miks see vastu sillatala jookseb. Ära näe selles probleemi, vaid püüa aru saada, miks see on nii tehtud, miks see lahendus on selline. Selline mõtteviis aitab sellisel töökohal hästi kaasa just inseneri maailmas. Sa pead sel- lest aru saama,” kirjeldab Karli

“Ega seal muud olegi, tuleb palju tööd teha ja tuleb teha tööd õigesti.”

oma põhimõtteid.

Kui ta saaks aja tagasi kerida, siis ta midagi teisi ei teekski, ja ka hetked, mis oleksid võinud tegemata jääda, saab võtta hea õppetunnina ja neid tulevikus enam mitte korrata. „Ma arvan, et kui midagi jääb tegemata, siis teed varem või hiljem ära selle sama liigutuse ja oled siis ikka selles samas kohas, kus praegu,” leiab noormees. Kui Karli ei oleks valinud karjääri autode valdkon- nas, oleks ta hakanud tegelema tsiklitega. Kuid kui tehnika pool täiesti välja arvata, oleks ta valinud oma teekonna täiesti teisel alal. „Oleks olnud täiesti teine valdkond, milleks on tantsimi- ne. Ma arvan, et oleksin kuskile sinna suunas läinud miskipärast, kui autod ja tsiklid poleks kogu aeg kuklas tiksunud. Kunagi sai ka tantsimisega pikalt tegeletud ja tegelikult oli see väga lahe ja mulle meeldis, aga kuna ikkagi lõpuks oli ikkagi valik, kas au- tod ja tsiklid või tantsimine, siis pidin valiku tegema,” kirjeldab ta. Karli käis rahvatantsus ja seda kokku seitse aastat, millest vii- mased paar aastat oli ta Tarbatu esindusrühmas. See meeldis talle väga ja soovib minna tantsima

ka teistel.

Tulles tagasi autode juurde ja veel konkreetsemalt, meeldivad Karlile vanad autod. „Uue autoga on küll hea ja lõbus sõita, tilulilu on palju, aga sõidu mõnu või tunnetuse saad ikkagi vanast autost kätte, olenemata sellest, kas tal on palju hobujõudu või on ta lihtsalt kiire aerodünaamiliselt, vahet ei ole. Sõidutunnetus ja mõnu, mida saad, on ikkagi vanas autos suurem, sest tänapäe- va autodel on juhiabisüsteeme nii palju, et see kõik kaob liht- salt ära,” räägib ta. Automarki, mida ta fännaks, otseselt ei ole. Küll aga muidugi meeldib Karli- le Porsche ja ta leiab, et hästi on tehtud nende sportautode pool ja meeldivad on Porsche autod ka tehniliste lahenduste poolest. „Kindlat margieelistust ei ole. Pi- gem on vastupidi - autosid, mis ei meeldi, neid on küll.”

Väljaspool tööd ja garaaži käib Karli jäähokit mängimas ja vabadel momentidel mängib ka arvutimänge. Enamuse oma vabast ajast veedab ta kas garaa- žis kapoti all või ehitab midagi. Lisaks hokile ja autode tuuni- misele kuulub ta hobide hulka ka tsikliga sõitmine. „Mulle te-

gelikult meeletult meeldivad ka kaherattalised ja seda hobi pole ma unarusse jätnud, kuna see on lapsepõlvest saadik käsikäes kõige muuga käinud,” kõneleb noormees.

Tsikliga sõita meeldis Karlile juba siis, kui ta Lähtel koolis käis. Karli on meie kooli vilistlane - ta lõpetas kooli 2018. aastal 56. lennus. Lähte koolis käis ta esimesest klassist kuni gümnaasiumi lõpuni. Kooliaega meenutab ta lõbusa ja toredata ajana, kuid muidugi tekkis ka hetki, kus ei viitsinud koolis käia. „Koolis oli ikkagi tore. Pigem, mis mulle vähem meeldis, oli gümnaasiumi osa, sest see oli juba siuke, et tahaks hakata midagi tegema, aga on vaja koolis käia,” meenutab ta. Kokkuvõttes ei olnud tema sõnul gümnaasium midagi hullu, sest juba peale kolme aastat saab minna ülikooli või ametit õppima ja siis juba lähediki lõbusamaks. Põhikooliaeg oli tema jaoks väga lahe ja vinge ja sealt on talle jäänud ka palju häid mälestusi. Üks meeldejäävaimatest mälestustest

„Matemaatika ja füüsika on küll igav ja tuim numbrite toksimine, aga see võib sul tuua täiesti null kohast mingi kasu sisse.”

on tema jaoks Lähte rahvatantsugrupp, mis küll paraku on ära lõpetatud oma tegetsemise. „Nendega sain ka käia esimesel tantsupeol,” meenutab ta. Ära ei unusta Karli ka oma klassikooli külastamist, kust ta on saanud eluaegsed sõbrad ja inimesed, kellega ta igapäevase suhtleb. Lähte koolist igatseb ta sööki ja seda, et toidu ei pidanud muretsema, kui just reedeti kalasuppi ei pakutud. Peale selle jääb ta tollest ajast natuke igatsema ka seltskonda. „Eks inimesed lähevad oma teed ja elu teeb omad liigutused, ei ole midagi teha,” sõnab ta. Kõige rohkem meeldisid talle kehalise kasvatus tunnid ja eriti, kui need olid väljas, sest Lähte kooli kompleksil on asukoha poolest väga head võimalused spordi tegemiseks. Heade spordivõimaluste juures meeldis talle just see, et sai olla looduses ja mitte lihtsalt joosta staadionil.

Karli Pärna andis soovitusi ka põhikooli ja gümnaasiumi õpilastele. „Vahet ei ole, mida sa teed või millega sa tegeleda

tahad või mis sulle vähegi huvi pakub, arenda seda kindlasti edasi. Proovida võimalikult palju erinevaid asju ja kindlasti teha ka neid asju, mis ei meeldi. Mida rohkem sa teed asju, mis sulle ei meeldi, siis seda rohkem hakkad sa tegelema asjadega, mis sulle meeldivad. Läbi selle sa saad aru, mida sa üldse teha tahad ja millega sulle meeldib tegeleda ka vabal ajal, mille puhul sul on keskendumine hea. Keskendumise osa ongi just väga oluline, kui sa teed asju lihtsalt tuima näoga sellepärast, et on vaja, siis sa ei ole hingega asja kallal,” jagab ta oma tarkusi. Karli annab nõu ka olla igakülgset avatud ja käia läbi ka asjad, mis ei meeldi ja olla rohkem avatud. „Matemaatika ja füüsika on küll igav ja tuim numbrite toksimine, aga see võib sul tuua täiesti null kohast mingi kasu sisse.”

„Sisse astumisele ei ole kindlasti see soovitus, et ärge tehke asju hinnete pärast, vaid sellepärast, et minna kuhugi edasi õppima,” kõneleb Karli. Veel sõnas ta, et gümnaasiumis on ka väga palju võimalusi minna proovima läbi erinevate ürituste. Karli gümnaasiumiõpilase vanus laseb juba tööle minna, kuid ei tohi lasta tööle end üle võtta nii, et kooli enam ei jõua. „Tööd on vaja aga

teha, selle leida mingi väljund, et minna kas edasi õppima või luua sellest midagi. Ärge seda niisama raha pärast tehke,” sõnab Karli. Lisaks soovib ta, et kui koolis on võimalus praktikateks, siis kindlasti minna neid tegema. See annab töötamise kogemuse ja läbi selle praktika saab end ka pooleldi tööturule viia. Kui on panna kirja praktikakoht, siis tööandja juba näeb, et oled sellest kogemust. „Tasub teha ka tasuta asju, proovida leida koht, kus jalg ukse vahele saada ja ennast sisse suruda otseses mõttes. Istu töö, istu kaudu, enda kogemusest võin öelda, et tavaline päev oli 16 tundi, aga see tuleb kasuks,” jagab Karli oma kogemust.

Karli motikaga sõitmas.

Tööreis Stuttgart'is.

Karli (paremalt teine, sinise kapuutsiga) 2014. aastal Lähte kooli õpilasesinduse koosseisuga.

Sügisest avatava loodussuunaga loodetakse õpihimulisi gümnaasiste juurde saada

Uuest õppeaastaston meie kooli gümnaasiumiastmesse tulemas uus õppesuund, mis sobib õpilastele, keda huvitab loodus ja/või meditsiin.

KÜSIS:
HANNA-LIIS HENN

Uurisin suuna algatajalt direktor Üllar Loksilt ja eestvedajalt geograafi aõpetaja Jürgen Hendrik Voitkalt suuna kohta. Lisaks küsisin ka õpilastelt, kes on enda keskkhariduse saamiseks selle suuna valinud, miks just loodussuund. Suunas keskendutakse laiale matemaatikale ja teistele loodusainetele, käsitletakse palju erinevaid teemasid ja suunal on ka erinevaid uusi valikkursuseid, näiteks inimese füsioloogia, füsioteraapia ja keskkonnakeemia. Loodussuuna õpilased saavad läbida autoõpetuse kursuse, et omandada B-kategooria juhi-lood. **Mis on loodussuuna eesmärk?**

Idee poolest võiksid loodussuuna õpilased minna edasi õppima ülikoolis mõnda loodusele keskendunud õppekava, näiteks Eesti Maaülikoolis põllumajandus- ja keskkonnainstituuti, või ka meditsiini suunas. *Jürgen Hendrik Voitka*

Eesmärk on laiendada gümnaasiumi õppekava selliselt, et oma huvide kohast õpet saaksid õpilased, keda huvitab loodus või kes näevad selles valdkonnas oma tulevikutegevusi. Ennekõike neid, kes tegeleksid hea meelega loodusteadustega või oleksid tulevikus meditsiinitöötajad. *Üllar Loks*

Miks peaks õpilased valima

just selleõppesuuna?

Loodan, et **Üllar Loks** huvi tekitab võimaluse õppida seda oma koolis. Hästi palju panustavad selle suuna töösse bioloogiaõpetaja Helle Järvalt ja geograafi aõpetaja Jürgen Hendrik Voitka. Toetab kindlasti ka meie kooli ümbrus ja pikaajalised õppekäikude ja matkade traditsioonid. *Üllar Loks*

Milliste õpilastele on loodussuund suunatud?

Uus loodussuund on mõeldud neile, keda huvitab rohkem looduses esinev ning tahavad rohkem teada saada, mis, millal toimub ning kuhu suunas loodusvaldkond liigub. mainitud, siis kõige suurem kasu on neile, kes teavad, et tahavad minna mõnda loodusega seotud ülikooli õppekava õppima. Mina isiklikult õppisin ka gümnaasiumis loodussuunas ning läksin Eesti Maaülikooli keskkonnakaitset õppima ning esimesel semestril oli meeletult palju kasu nendest lisakursustest, mis gümnaasiumi loodussuunas õpetati.

Jürgen Hendrik Voitka

Mis teeb loodussuuna eriliseks?

Loodussuunas on tulemas uued kursused, mida teistel suundadel ei ole varem olnud. Näiteks on juba 10. klassis uus kursus „Eesti loodusmaastikud”, kus on kavas matkad erinevatesse Eesti piirkondadesse, et õppida rohkem tundma looduslikke nähtusi ning seda just gümnaasiumitasemel. Soovime anda eelseid edasiõppimiseks. Seetõttu on plaan Eesti Maaülikooliga koostöös kujundada välja võimalus osaleda EMÜ loodusteaduste kooli programmis, mis annab meie koolis ühe kursuse punkti ning Maaülikooli kandideerides kolm konkursipunkti, andes eelse teiste kandidaatide ees. Viimaks, mis on ehk minu jaoks kõige erilise, me oleme seda arendanud õpilaskesksest ehk vastavalt just õpilaste soovidele ja vajadustele. Kuna olen ise pühendunud oma elu loodusteaduste õpetamisele, siis on see minu jaoks olnud ka väga südamelähedane asi, mistõttu ma ei tahtnud lihtsalt suvalisi aineid siia suunda lisada. *Jürgen Hendrik Voitka*

See õppesuund tekkis paari praeguse 9.a klassi õpilase julge küsimise tulemusena. Tundub, et väga huvipakkuv paljudele, sest just selles suunas on praegu kõige

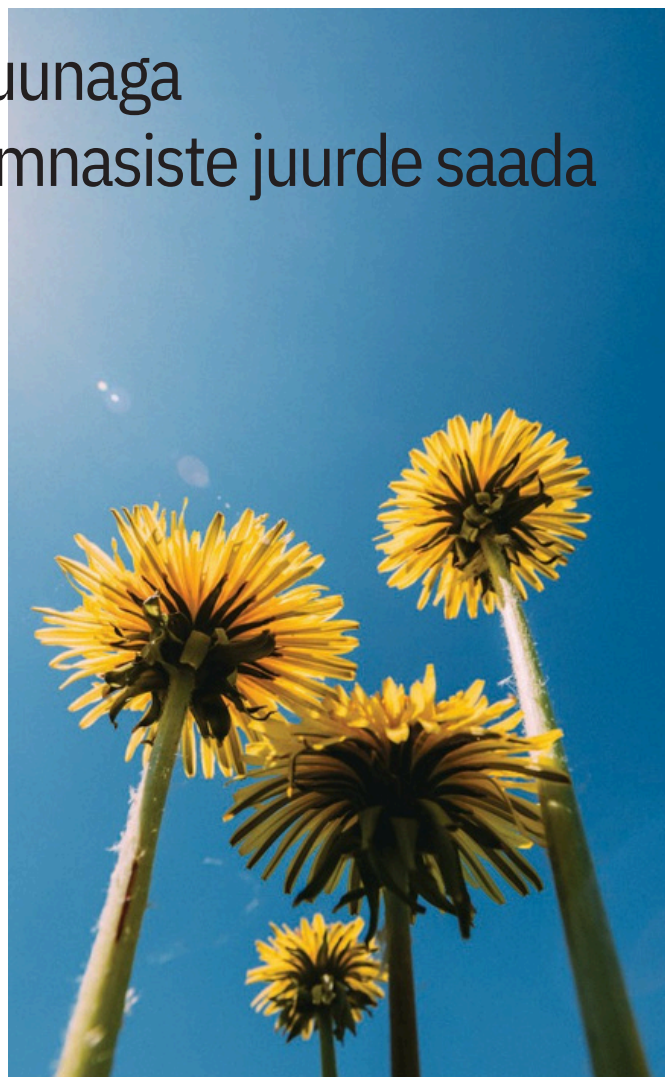

FOTO: TIMO ARBEITER

rohkem kindlaid tulijaid. Õppekava eripäraks on koostöö Eesti Maaülikooli ja Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga. *Üllar Loks*

Miks sa valisid loodussuuna?

Valisin loodussuuna, sest mind huvitab loodus ja tahan ennast sellel teemal harida. Tunnen, et sain põhikoolis loodusainetega hästi hakkama. Olen huvitatud meditsiinist ja muudest teemadest. *Kaidi Aaviste, Puurmani Mõisakool*

Ma valisin loodussuuna sel- lepärast, et mulle väga meeldib Eesti loodus ning mind huvitavad erinevad ökoloogia ja bioloogiaga seotud küsimused. Mulle väga meeldib, et Lähte kool teeb koostööd Eesti Maaülikooliga, sest näen ennast tulevikus Eesti Maaülikoolis mingil erialal. Lisaks mulle väga meeldib selle suuna juures, et saab teha autojuhilube. *Mari Kaasik, Lähte Ühisgümnaasium*

Valisin loodussuuna, sest ma tahtsin Lähtele jääda ja tekkis taoline huvitav suund, mille sar-

nast oleks ma ka ilmselt linnast otsima läinud. Lisaks suurteks plussideks on koostöö suurte ülikoolidega Eestis ja väga huvitavad valikained, näiteks füsioteraapia, inimese füsioloogia ja keskkonnakeemia.

Lähte Ühisgümnaasium

Midasaotad loodussuunal?

Ootan loodussuunal toredaid õpetajaid, huvitavaid ja sisukaid tunde. *Kaidi Aaviste, Puurmani Mõisakool*

Suunal ootan ma kindlasti seda, et ma tahaks näha, milline näeb välja realne koostöö Eesti Maaülikooliga. *Mari Kaasik, Lähte Ühisgümnaasium*

Ootan loodussuunal kindlasti koostööd ülikoolidega ja näha, mida see koostöö endast kujutab ja mida me teeme. Lisaks ootan huviga, mida valikained endast kujutavad, ja loodan, et valikained laovad tugeva põhja ka edasisteks õpinguteks, mis võivad samas valdkonnas toimu-

da. *Hendrik Visk, Lähte Ühisgümnaasium.*

Timo Arbeiter – palju enam kui vaid õpetaja

Timo Arbeiter on olnud üks Lääne meediasuuna veduritest viimased seitse aastat ning suutnud suurepärase õpetajana jätta kustumatu jälje õpilaste hinge. See kevad jääb talle koolis viimaseks, sest isiklikud unistused ootavad täideviimist. Tema kunagiste ja praeguste õpilaste lood ja meenutused kõnelevad aga ise selle eest, kui oluline on olnud tema roll Lääne Ühisgümnaasiumis.

MÄLESTUSED JA FOTOD KOGUS: KAISA KREELA

Timol on kindlasti kordades suurem roll oma õpilaste käekäikudes, kui ta võib-olla suudab esimese hooga ette kujutada. Olen aastaid hiljem tundnud korduvalt tänulikkust nii töö- kui ka

koolialaselt, et „Lügeviseooni“ jaoks tuli teha lõpmatult videolugusid, „Aktuaalse kaamera“ põhjal sekunditäpsusega uudisplaani või õppida kibekiirelt statiive ja kaameraid kõikide tulede-viledega kasutama.

Kõige eredamalt on meelde jäänud otseülekanded, kus ma alatihti värisevate kätega režiipultist istusin. Ta ei pahandanud minuga isegi siis, kui pilt kõige tähtsamal hetkel mustaks läks või nupud suurest ärevusest sassi ajasin. Tema tagasiside on olnud

et see on konstruktiivne, ja vajalik. Isegi, kui ta kutsus meie lühifi lmi Hollywoodi asemel Bollywoodiks. Igaks juhuks ütlen, et me ei solvunud. *Liisa Ehamaa, 59. lend*

Ülitore õpetaja, kes oli alati ühe sõnumi kaugusel. Pidevalt aitas meid (eriti mind) hädadest välja. Kord oli arvutiga viga, kord oli klipiga viga, kord ei osanud heli paika panna – Timo oli alati olemas. Ta oskas alati nalja teha, aga samal ajal professionaalseks jääda. Mulle meeldis, kuidas ta oma õpilastega suhtles sõbra tasandil ning ma ei mäleta, et ta meiega kunagi kuri oleks olnud, hoolimata sellest, kas mõni klipp

„Lügeviseooni“ otsesaate ettevalmistavad koosolekud on ikka meeleolukad – üks juhendaja nutab, teine naerab. FOTO: SANDRA SIILBEK

jäi tegemata või eetrisse apsakas tuli. *Liisa Järve, 60. lend*
Just tänu Timole ma jäin kooli õppima, sest ausalt mõtlesin, et ei jaks. Ma olen väga tänulik ja olen ka öelnud talle, et ma lõpetasin kooli ainult sellepärast, et ta veel töötas seal. Timo oli üks juhker pill, mis andis jaksu ja jõudu lõpetada. Mulle isegi tundub, et see oli vastastikune. Me olime samamoodi Timo jaoks üks suur hulk pille, mis aitas tal püsima jääda. Aga kindlalt ei saa öelda, kuna Timo jagas harva oma tundeid. Kahjuks.

Praegu ma õpin Eesti Kunstiakadeemias fotograafi aial ja siin on korralik hulk tuntuid kunstnikke ning fotograafe, aga minu jaoks Timo jääb ikkagi kõige tähtsamaks, sest just tema andis seda tõuget, et jätkata sellega, mis mulle meeldib. *Gleb Volodtšenko, 61. lend*

Timo kohta on raske öelda ainult õpetaja, sest ta on lihtsalt nii palju enam kui. Ta on sõber, juhendaja, mentor ja minu suurim kriitik. Kes vähegi Timo tunneb, see teab, et kui ta juba midagi ausalt ütleva hakkab, siis on öeldud ka

Seda kõike suudab ta teha suure austuse ja lugupidamisega oma juhendatavate vastu. Timo on mulle õpetanud, et elu ongi raske ja see ei muutu enne kergemaks, kui sa ise midagi ette ei võta. Need pikad päevad ja ööd stuudios monteerides ja lõputuid parandusi tehes, et Timo kvaliteedikontrollist läbi saada, olid rasked, aga tasusid end sajaga ära. Kui sa midagi hästi teed, siis see uhkus ja rahulolutunne kiirgab tema olekust ja silmadest välja. *Gerlin Kesa, 59. lend*

Esmamulje Timost oli selline, et tegemist on pigem rangema õpetajaga, kes harva klassi ees naeratas. Gümnaasiumi lõpuks oli Timo aga see, kes stuudios meil kõige rohkem nalja tegi või siis, kõht kõveras, naeris.

Kõige lemmikum mälestus võib olla 11ndas klassis, kui Timo hakkas meile meediaaineid andma. Alguses ikka oli natuke võõras kõigile, aga nähes, kuidas ta ajaga muutus meiega järjest „mugavamaks“, vaikselt hakkasid naljad, jutud tulema ja ühest momendist alates olid inimesed peale tundi stuudios koos Timoga. Studio sai hästi kiiresti „tur-

valiseks” kohaks meediaõpilastele, stuudio oli see koht, kuhu sisse minnes sind ootas alati sõbralik ja abivalmis keskkond. *Reelika Rahu, 60. lend*

Kui ka oli aru saada, et tegelikult tal kõige parem tuju ei ole, siis meiega suheldes oli ta alati väga rõõmsameelne, sõbralik ja võiks isegi öelda, et lapsik, aga seda selle sõna kõige paremas mõttes, lapsameelne siis. Timo on ideaalne inimene õpetama audiovisuaalset meediat, sest ta suutis süstida õpilastesse tahet teha tööd. Samas oli ta selline õpetaja, kellega sai töö tegemise ajal rääkida maast ja ilmast või miks ka mitte hoopis mängida lauatennist ja ükskõik, kui palju me vahepeal selliseid lapsikusi ei teinud, tööd said ikkagi alati tehtud. Timo kohta on

üleüldiselt keeruline kirjutada, sest minule, ja tean, et ka paljudetele teistele, ei olnud ta vaid õpetaja. Kuigi austasid teda nagu õpetajat, suhtlus temaga oli nagu sõbraga, kes sind aitab ja õpetab. *Samuel Mikk, 59. lend*

Timo on vahva ja vastutulelik nii õpetajana kui ka „Lügeviseooni“ juhendajana. Kindlasti peale „Lügeviseooni“

peaks panuse kaanetäheks oma uute meediasuuna õpilastega. Isiklikult õppisin terve 10. klassi, kuidas statiivi kokku panna, ja vahel ununeb siiani, kus kaameral –lüliti on. (Timo õpetab päriselt hästi, ma olen lihtsalt ise blondiin.) *Karmen Pärra, 11.ms*
Timo oli alati tundides rõõmsameelne ja abivalmis õpetaja, kelle abile sai alati loota. Ta teadis, kuidas teha mingeid asju paremini. Stuudios koos temaga istudes oli alati palju naeru ja tööd. Kui sul oli halb tuju, siis Timo tegi alati nii, et see halb tuju kaoks. Tema huumor tegi iga tunni kuidagi

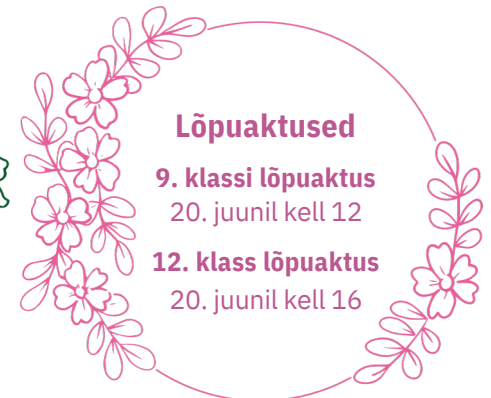
teadmisel jäävamaks. Tänu teadmistele said meediasuuna õpilased oma tööd tehtud. Tänu talle oli iga teispäev või neljapäev värve täis, sest ta tegi oma tööd südamega ja võttis asja läbi nalja. Tänu Timole olid teadmised kaamera valdkonnas suuremad ja paremad kui enne. Ta leidis lahendusi selleks, et keegi kursust läbi ei kukuks, ta tegi erandeid, et kõigil oleks hea. Ta oli noortepärane ja tema naljadest saadi aru. Aitäh, Timo, et olid meiega ja oma naljade ning teadmistega meid edasi aitasid! *Karmen Kuusik, 11.ms*

Lugejamäng

AUTOR:
KÄTLIIN JAASKA

Seekordseks lugejamänguks onanagrammid omadussõnadest, mis sobivad iseloomustamaks üht väga olulist inimest. Värvilistest kastidest tuleb välja lahendussõna, mida ootame aadressile lygemik@gmail.com kuni 6. juunini. Kuigi on õppeaasta viimane ajaleht, kuulutame siiski võitja välja veel enne, kui kooliaasta läbi saab 7. juuni „Lügeviseioonis“. Nii et saatke julgelt oma õigeid vastuseid! Auhinna anname ka.

UEGTV _ _ _ _ _
SETVÕMI _ _ _ _ _
ASVTARAM _ _ _ _ _
MARSA _ _ _ _ _
SNIPRIRIEVE _ _ _ _ _
ÜADMIKLS _ _ _ _ _
VASALLITK _ _ _ _ _
UJATVLGUS _ _ _ _ _
ETOAVT _ _ _ _ _
RUSTEVEM _ _ _ _ _
OES _ _ _ _ _

Emma

Aitäh, et tegid minust emma,
su sünniga ka sündis minu rõõm.
Mu maailm hakkas pisitasa selginema,
mind tabas justkui värsked kevadõhu sõõm.

Lõi klaariks pea ja süda muudkui paisus,
ei teadnud enne, et armastada saab nii palju
või muret tunda nõnda valusalt ja valju,
et hing on rahul vaid, kui tudud minu kaisus.

Su pisikene, tibatillukene käsi
võtub ikka julgelt kinni minu käest,
su kallistustest iial-eal ei väsi,
jah, koos saab üle igast mäest.

Saab koos avastada ennast, elu ja maailma,
tõsi, mõni tõdemus on tõesti hoopis kurb või valus,
kuid su kaks pisikest rõõmusäras usaldavat silma
on väärt kõike, mida ema süda vaikides talub.

Aitäh, et tegid minust emma!

Su sünniga ju sündisid ka mina.

Autor: Doris D.

Armas lugeja!

Kui sul on ideid, millest kirjutada, või tahad ise mõne artikli kirjutada, võta meiega julgelt ühendust! Oodatud on ka kõik fotod, luuletused, jutud ja joonistused.

Kirjuta meile e-postiaadressile lygemik@gmail.com, saada toimetuse liikmetele või juhendajatele sõnum Stuudiumis või tule lihtsalt vestlema!

Lügemiku toimetuse

Peatoimetaja: Dagmar Henriette Levin

Reporterid: Hanna-Liis Henn, Kätkliin Jaaska, Kaisa Kreela, Jaanika Lepp, Marta Raudsepp, Anchela Savolainen, Stiina Viher, Rasmus Viitkar

Küljendaja: Melina Luik

Keeletoimetaja: Triin Nagel

Juhendajad: Timo Arbeiter ja Triin Nagel

HOROSKOOP

NB! Lügemineja uskumine omalvastusel!

AUTOR:
ANCHELA SAVOLAINEN

Jäär

Olevalmis muutusteks! Uue ja sooja suvega tuleb sul palju seiklusi ning uusi ja huvitavaid kogemusi, mida hiljem kindlasti meenutada.

Sõnn

Oled sa näinud juba kollast liblikat? Kui näed, siis kindlasti soovi midagi, sest kollane liblikas viib kõik su soovid täide.

Kaksikud

Tunned vastupandamatut vajadust maailma enda ümber paremaks muuta, kuid kindlasti pea meeles, et kõik algab sinust endast.

Vähk

On väga hea kuu selleks, et midagi uut õppida või oma teadmisi teistega jagada. Hea mõte oleks võtta aega lõõgastumiseks.

Lõvi

Ära istu toas ega lase seda kurnist suve endast mööda! Kõige parem viis uute mälestuste loomiseks on väljas sõprade või lähedastega ajaveetmine.

Neitsi

Sind võib vallata soov sõita kohta, kus tunned end loominguliselt ja romantiliselt. Võta keegi tähtis enda jaoks kaasa ning minge nautige!

Kaalud

Oled väga taktitundeline ning see teeb sinust suurepärase juhi. Võta igast võimalusest kinni, sest see võib sind elus veel kaugemale viia.

Skorpion

Sul on palju energiat ja motivatsiooni, mis aitab kindlasti sul kõik oma kohustused ja tööülesanded täita edukalt.

Ambur

Reisimine võib tuua inspiratsiooni. Vabadus on sinu jaoks oluline, seega ära lase rutiinil end tagasi hoida. Ole avatud uutele kogemustele!

Kaljukits

Otsi võimalusi enesearenguks ja võta riske, mis tunduvad sulle õiged. Selle jaoks on hetkel kõige parem aeg.

Veevalaja

Tulemason suvi, aga see ei tähenda ainult töötegemist, vaid ka puhkust ja aja mahavõtmist. Vahepeal oleks mõnus ka kussagilt rannas lõõgastuda, mitte laua taga tööd teha.

Kalad

Sinuloomingulisus võib mitte ainult tuua rahulolu, vaid ka inspireerida teisi enda ümber. Kindlasti oleks õige aeg avastada enda sisemist loomingulisust!